

การพัฒนาแผนที่นำทางห้องน้ำสาธารณะรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอสสายสุขุมวิท

นางสาวพรจิรา กรประภากุล

สาขาวิชาอุตสาหกรรมกราฟิก คณะการออกแบบสิ่งพิมพ์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนที่นำทางห้องน้ำสาธารณะรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอสสำหรับคนที่เดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอสในสายสุขุมวิท มีวัตถุประสงค์การศึกษาและหาแนวทางเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายต่อการหาห้องน้ำสาธารณะในการเดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอส เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทาง เป็นทางเลือกอีกทาง ที่ทำให้หันมาเดินทางทางรถไฟฟ้าบีทีเอส เพราะปัจจุบันสภาพการจราจรมีความหนาแน่นมาก จึงทำให้ผู้คนหันมาเดินทางโดยรถไฟฟ้ามกมากขึ้น ส่วนมากคนที่ใช้รถไฟฟ้าในการเดินทาง จะมีความเร่งรีบและแข่งกับเวลา แล้วก็มีเหตุการณ์ที่ต้องเข้าห้องน้ำแต่ไม่รู้ว่าจะไปเข้าที่ไหน ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาแผนที่นำทางห้องน้ำสาธารณะรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอสสำหรับคนที่เดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอสสายสุขุมวิท เพื่อสะดวกสบายต่อการเดินทางโดยรถไฟฟ้า วัตถุประสงค์ของงานวิจัย ๑) เพื่อศึกษาข้อมูลห้องน้ำสาธารณะรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอสสายสุขุมวิท และ ๒) เพื่อออกแบบแผนที่นำทางห้องน้ำรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอสสายสุขุมวิท โดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มบุคคลทั่วไปที่เคยใช้รถไฟฟ้าบีทีเอสเป็นประจำ ไม่จำกัดเพศ และวุฒิการศึกษา อายุ ๑๘-๓๕ ปี จำนวน ๕๐ คน

คำสำคัญ : รถไฟฟ้าบีทีเอส, ห้องน้ำสาธารณะ

Development of navigation map public toilets around the BTS Skytrain Sukhumvit line in

Pornjira Kornpraakul

Major in Printing Industry. Print Design Faculty of Industrial Technology. SSRU

ABSTRACT

Research Development Roadmap public toilets around the BTS Skytrain. The purpose is to study and find ways to add comfort to a public toilet to travel by BTS Skytrain. To save costs and travel time. The alternative That turned to the BTS Skytrain. Because the traffic is very dense. It allows people to travel by train a lot more. Most people who use the train to travel to the hustle and race against time. It will be an event to go to the toilet but do not know where. The researchers therefore see the importance of developing a roadmap public toilets around the BTS Skytrain for the modern tracks, the BTS Skytrain Sukhumvit Line. So convenient to travel by train. The objective of the research 1. On the roadmap for development and public toilets around the BTS Skytrain. 2. Tell us a detailed map to navigate around the bathroom BTS Skytrain. The study gathered data from groups and individuals who have used BTS Skytrain regular or not regular and not gender, educational background, age 18-35 years were 50 findings showed that those using the BTS. the bus is full or not, most men and women in equal amounts. People who travel by BTS sky train, a bus or a regular basis. I have a passion for travel time savings and convenience to travelers. The questionnaire used to analyze the data. To be applied to the design. The study gathered data from groups and individuals who have used BTS Skytrain regular or not regular and not gender, educational background, age 18-35 years were 50 findings showed that those using the BTS. the bus is full or not, most men and women in equal amounts. People who travel by BTS sky train, a bus or a regular basis. I have a passion for travel time savings and convenience to travelers. The questionnaire used to analyze the data. To be applied to the design. the bus is full or not, most men and women in equal amounts. People who travel by BTS sky train, a bus or a regular basis. I have a passion for travel time savings and convenience to travelers.

Keywords : BTS Skytrain, public toilets

บทนำ

รถไฟฟ้าบีทีเอสเป็นรถไฟฟ้าสายแรกของประเทศไทยดำเนินการ โดยบริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เปิดให้บริการครั้งแรกเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 ใน 2 เส้นทาง คือ สายสุขุมวิทและสายสีลม โดยสายสุขุมวิทมีระยะทาง 17 กม. ได้รับชื่อพระราชทานว่า "รถไฟฟ้าเฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบพระชนมพรรษา สาย ๑" และเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2554 ได้เปิดให้บริการส่วนต่อขยาย สายสุขุมวิทอย่างเป็นทางการ ระยะทาง 5.25 กม. จากสถานีอ่อนนุชถึงสถานีแบริ่ง และสายสีลมมีระยะทาง 6.5 กม. ซึ่งได้รับชื่อพระราชทานว่า "รถไฟฟ้าเฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบพระชนมพรรษา สาย 2" วันที่ 23 สิงหาคม 2552 ได้เปิดให้บริการส่วนต่อขยายสายสีลมอย่างเป็นทางการ ระยะทาง 2.2 กม. จากสถานีสะพานตากสินถึงสถานีวงเวียนใหญ่และได้เพิ่มอีก 4 สถานี ซึ่งทำให้มีระยะทางในการให้บริการรวม 38.7 กม. ใน 35 สถานี ปัจจุบันสมัยนี้คนในกรุงเทพเดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอสเป็นจำนวนมาก โดยส่วนมากคนที่เดินทางโดยบีทีเอสจะเร่งรีบ ทำให้เกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดมักเกิดขึ้นกับเราเสมอ โดยเฉพาะเวลาต้องนั่งรถเป็นระยะทางไกล และสภาพการจราจรที่คับคั่งก็จะมีอาการอยากเข้าห้องน้ำกะทันหันขึ้นมา แต่บนสถานีบีทีเอสจะไม่มีบริการห้องน้ำสำหรับผู้โดยสารโดยตรงเหมือนกับรถไฟใต้ดิน MRT และจรรยาบรรณที่ที่สามารถแวะปัสได้ แต่ถึงแม้บนสถานีบางสถานีจะไม่ได้มีห้องน้ำ ก็สามารถเข้าใช้บริการห้องน้ำในสถานที่ใกล้เคียงได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลห้องน้ำสาธารณะรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอสสายสุขุมวิท
2. เพื่อออกแบบแผนที่นำทางห้องน้ำรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอสสายสุขุมวิท

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่เดินทางด้วยรถไฟฟ้าบีทีเอส
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่สามารถตอบแบบสอบถามเป็น จำนวน 50 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
 - 2.1 แบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสอบถาม ๕๐ ชุด โดยแต่ละชุดมีรายละเอียดสถานะภาพของผู้ตอบและสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการออกแบบ เพื่อใช้สอบถามกลุ่มประชาชนทั่วไปที่เดินทางด้วยรถไฟฟ้าบีทีเอส
 - 2.2 ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการใช้แบบสอบถามกับคนที่เดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอสในสายสุขุมวิท
3. ประเภทข้อมูล
 - 3.1 การศึกษาข้อมูลภาคปฐมภูมิ กลุ่มคนที่เดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอส คือ เป็นกลุ่มคนที่มีทั้งวัยรุ่น วัยทำงานที่อาศัยอยู่ใน เมืองที่มีสภาพจราจรที่ติดขัดและมีผู้คนอาศัยอยู่กันมาก ในปัจจุบันคนส่วนมากต้องใช้ชีวิตแข่งกับเวลา ดังนั้นคนจึงหันมาใช้บริการสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอสกันมากขึ้นเพราะสะดวกและรวดเร็ว แต่ก็มีข้อเสียคือบนสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอสไม่มีห้องน้ำให้บริการเวลาปวดท้องกะทันหันคงแย่ แล้วก็ไม่รู้ว่ามียังมีห้องน้ำ

สาธารณสุขตามบริเวณรอบสถานีบีทีเอสตรงไหนบ้าง จึงได้ทำการทำแบบสอบถาม คำตอบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่สนใจในการทำแผนที่นำทางห้องน้ำสาธารณะ โดยมีผลจากการทำแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การศึกษาข้อมูลภาคทุติยภูมิ จากการทำแบบสอบถามภาพตัวอย่าง การพัฒนาแผนที่นำทาง พบว่าการเลือกใช้ภาพที่เป็นเวกเตอร์ที่ถ่ายทอดออกมาให้ดูคล้ายสมจริง นั้นเกิดจากการที่เราวาดและการใช้สีโดยอิงสีมาจากภาพจริง ทำให้ภาพที่ออกมาดูสมจริงและทำให้ภาพที่ได้ออกมามีความน่าสนใจ ทำให้ผู้ที่พบเห็นดูแล้วสะดุดตา ถ้าเป็นในทิศทางตรงกันข้ามถ้าเราเอามาจริงมาใช้เลย โดยที่ไม่ได้ตกแต่ง ก็จะทำให้คนที่พบเห็นนั้น ดูแล้วมันไม่น่าสนใจ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา

อาชีพ

4.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการออกแบบแผนที่นำทาง ระดับความคิดเห็นในการออกแบบ วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโดยใช้ค่าเฉลี่ย

5. สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

วิธีการหาค่าร้อยละ (ร้อยละ = (จำนวนคำตอบ x จำนวนแบบสอบถาม) / 100 เปอร์เซ็นต์)

ผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาแผนที่นำทางห้องน้ำสาธารณะรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอสสำหรับคนที่เดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอสใน

สายสุขุมวิท เป็นประเภท Guide map ที่รวบรวมทั้งภาพ ทั้งข้อมูลห้องน้ำสาธารณะรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอส โดยแบ่งออก โดยมีสถานีแต่ละสถานีเป็นหลักโดยใช้สีให้อยู่ในโหมดเดียวกัน มีแผนที่บอกตำแหน่งสถานีไว้ บอกเส้นทางการเดินเท้าไปยังสถานีที่นั้นๆ ได้ และมีการสร้างสัญลักษณ์บ่งบอกแต่ละสถานีว่าเป็นสถานที่แบบไหน เพื่อให้ทราบถึงห้องน้ำสาธารณะตามแนวเส้นทางบีทีเอส ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของแผนที่นำทาง เพราะขาดสื่อที่จะนำทางไปยังห้องน้ำสาธารณะรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอส มีประโยชน์ต่อผู้ที่เดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอส ที่อยากเข้าห้องน้ำแต่ไม่รู้ที่ห้องน้ำมีอยู่ตรงไหนของรอบสถานีบีทีเอส

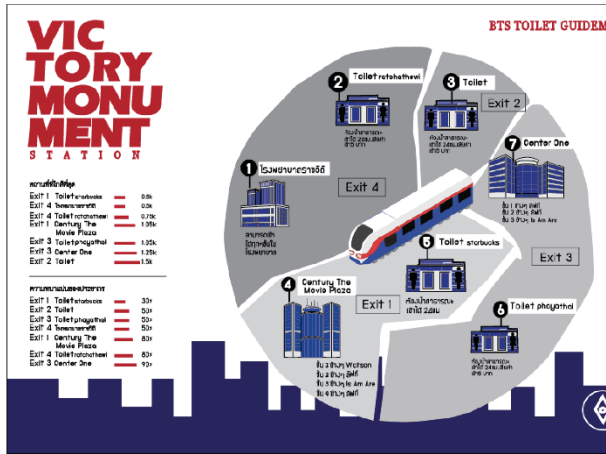
สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยในการพัฒนาแผนที่นำทางห้องน้ำสาธารณะรอบบริเวณเส้นทางรถไฟฟ้าบีทีเอสสำหรับคนที่เดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอสในสายสุขุมวิท ผู้วิจัยสามารถอภิปราย ได้ดังนี้

1. การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ Guide map เล่มนี้มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ตำแหน่งของห้องน้ำสาธารณะและมีเส้นทางบอกตำแหน่งให้ทราบ สามารถใช้ได้ทุกเพศทุกวัย สำหรับผู้ที่เดินทางโดยรถไฟฟ้าบีทีเอสในสายสุขุมวิท

2. Guide map เล่มนี้ เป็นอีกหนึ่งเส้นทางให้บุคคลทั่วไปที่ไม่ทราบข้อมูลห้องน้ำสาธารณะตามเส้นทางบีทีเอสได้ทราบ เพื่อสะดวกต่อการเดินทาง

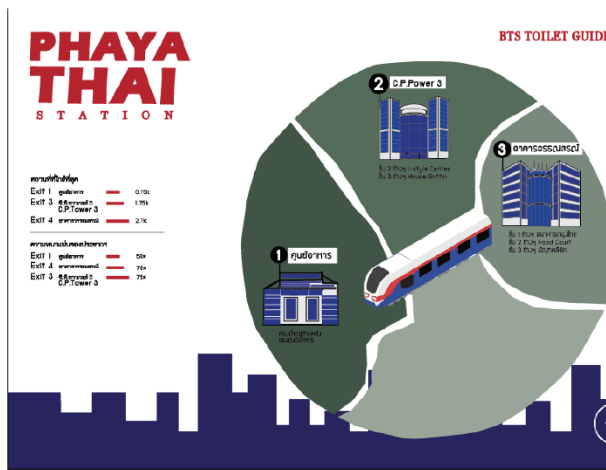
การประชุมวิชาการสำหรับนักศึกษาในระดับชาติ ครั้งที่ ๒
The Second FIT SSRU Conference 2019

ภาพที่ 1 Victory Monument Guide map

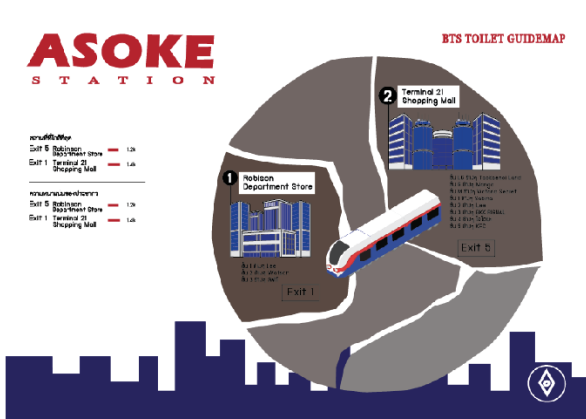
ภาพที่ 4 ตัวอย่างสื่อในรถไฟฟ้า

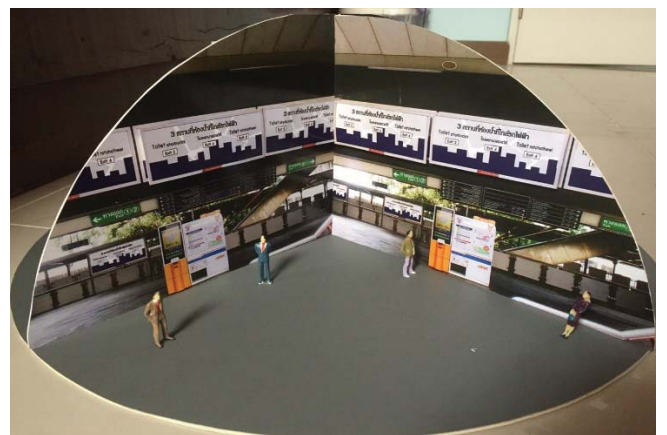
ภาพที่ 2 Phaya Thai Guide map

ภาพที่ 5 ตัวอย่างสื่อบนบีทีเอสที่ยื่นรถไฟฟ้า

ภาพที่ 3 Asoke Guide map

ภาพที่ 6 ตัวอย่างสื่อบนบีทีเอสบริเวณทางเดิน

ภาพที่ 7 ตัวอย่างสื่อบนพีทีเอสตรงกดบัตร

ภาพที่ 8 ตัวอย่างภาพถ่ายรวมชิ้นงานออกแบบ

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้มีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการบอกเส้นทางให้บุคคลทั่วไปที่ไม่ทราบข้อมูลห้องน้ำสาธารณะตามเส้นทางบีทีเอสได้ทราบ เพื่อสะดวกต่อการเดินทางที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นควรศึกษาเกี่ยวกับการทำสื่อประเภทป้ายต่างๆ
2. ควรทำการศึกษาตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์ที่เคยมีการออกแบบไว้ เพื่อศึกษาลักษณะการออกแบบเกี่ยวกับแผนที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานออกแบบที่ดีขึ้นและมีรายละเอียดของการออกแบบที่มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด มหาชน. (๒๕๕๖). ข้อมูลรถไฟฟ้า BTS. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ จากเว็บไซต์ www.bts.co.th/info/info-history.html
- มปผ. (๒๕๕๘). ข้อมูลห้องน้ำเส้นทางบีทีเอส. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ จากเว็บไซต์ <https://www.estopolis.com/article>
- มปผ. (๒๕๖๐). วาดรูปด้วยเครื่องมือพื้นฐานบน Adobe Illustrator. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ จากเว็บไซต์ <https://thesensei.info/illustrator/drawing-illustrator>
- Wynnsoft Solutio (2016). หลักการใช้สีในการออกแบบ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ จากเว็บไซต์ <https://www.wynnsoft-solution.com>
- Thaiphysics infographic. (2018). อินโฟกราฟิก. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ จากเว็บไซต์ <https://www.thaiphysics teacher.com/ infographic-history>